

7. Závěr

Z výsledků provedeného šetření o dalším vzdělávání dospělých lze odvodit závěry dvojího druhu, první se týkají zkušeností s metodikou šetření a druhé se vztahují k jeho samotným výsledkům.

Co se týče výsledků šetření, je namístě zdůraznit tyto nové či opětovně potvrzené poznatky:

- **Účast v dalším vzdělávání je v ČR mírně nad průměrem zemí EU** (za které jsou známy výsledky AES), **problematickým se však v našich podmínkách jeví větší rozdíl mezi účastí mužů a žen** (v neprospěch žen) a dále **nižší účast dospělých ve formálním vzdělávání a nižší účast osob se základním vzděláním na dalším vzdělávání.**
- **Účast na dalším vzdělávání roste přímo úměrně se stupněm dosaženého vzdělání, od formálního vzdělávání přes neformální až k informálnímu se síla tohoto vztahu snižuje.** V uvedeném směru se zvyšuje absolutní počet účastníků a snižují se rozdíly v zapojení různých skupin účastníků do dalšího vzdělávání.
- **Hlavní důvod účasti na dalším vzdělávání vychází z pracovních potřeb,** přičemž ti, kteří se relativně méně vzdělávají, mají uvedenou pracovní motivaci intenzivnější. Jinými slovy, vyšší míra účasti je ve větším rozsahu spojena s osobními zájmy a zálibami.
- **Největšími překážkami v účasti na dalším vzdělávání je pracovní zaneprázdnění (zejména pro muže) a plnění rodinných povinností (zejména pro ženy).** Obě překážky jsou v našich podmínkách pocíťovány méně intenzivně, než je tomu v průměru zemí EU.
- V největším rozsahu poskytují neformální vzdělávání zaměstnavatelé, v menší míře - v porovnání se zeměmi EU – však nesou jeho náklady.
- **Co se obsahu vzdělávání týče, směrem od formálního vzdělávání k neformálnímu a k informálnímu je stále méně determinován praktickými potřebami** a naopak stále více osobními zájmy a zálibami účastníků
- Některé skupiny účastníků se relativně více vzdělávají v náročnějších formách vzdělávání a novými cestami (mladí lidé, vysokoškoláci, obyvatelé měst). Souvisí to zejména s rozdíly ve věku, ve stupni vzdělání a ve způsobu života.
- Co se týče komunikačních prostředků, **internet je dosti rozšířen, avšak zcela neoslovuje, a proto ani uspokojivě „nepokrývá“ všechny sociální skupiny** (starší a ekonomicky neaktivní lidé, nezaměstnaní, osoby se základním vzděláním). Na druhé straně noviny jako prostředek pohotové informace stále neztrácejí svůj význam (jejich využití je závislé zejména na stupni dosaženého vzdělání a potencionálních čtenářů).
- **Stupeň jazykových znalostí roste s vyšším dosaženým vzděláním a klesá s rostoucím věkem.** Využití cizích jazyků v souvislosti se zaměstnáním je

determinováno pracovním zařazením. Ve volném čase je využití cizích jazyků méně frekventované, avšak více rozšířené.

- Návštěvnost kulturních akcí roste se zvyšujícím se stupněm dosaženého vzdělání a klesá se zvyšujícím se věkem, snižujícím se ekonomickým statusem a přechodem od velkoměstského k městskému k venkovskému osídlení. Ovlivňuje ji také stupeň emočního prožívání (ženy, muži), dopravní dosažitelnost kulturní akce (věk, město a venkov) a finanční dostupnost (rozdíly dle ekonomického statusu).
- V případě sportu se snižují meziskupinové rozdíly v návštěvnosti (výjimkou je vysoká převaha v návštěvnosti mužů v porovnání se ženami), patrný je vysoký počet mnohanásobných návštěv sportovních akcí.